

УДК

УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ ЯК ПІДГРУНТЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СИСТЕМИ

Г.В. Строкович

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,
annastrokovych@gmail.com

В умовах розповсюдження інформаційних технологій та зростання швидкості передачі даних, необхідності прискорення процесу прийняття саме якісних рішень потребує удосконалення система управління знаннями.

Згідно думки Алаві М. та Лейднера Д., Хсія Т., Ліна Л., Ву Дж. та Цай Х. системи управління знаннями (knowledge management systems, KMS) – це сукупність інформаційних систем, інтегрованих для посилення діяльності з управління організаційними знаннями [1, 6].

Для створення та впровадження KMS використовуються такі поширені інструменти, як пошук та обробка даних для створення знань, бази даних та сховища даних для зберігання знань, засоби комунікації, такі як загальне програмне забезпечення та інтранет для обміну знаннями всередині певної організаційної структури та інструменти пошуку знань для застосування знань [5, 8].

Аналізуючи досвід провідних організацій слід зазначити, що різні організації впровадили різні KMS для вдосконалення організаційних методів управління знаннями [2, 10]. Більшість з них визначили середовище, персонал та технології як критичний фактор успіху впровадження KMS в комерційних організаціях, які надають фінансово-інвестиційні послуги.

Зокрема, фактор середовища визначає, яким чином знання використовуються для організаційної конкурентної переваги. Фактор персонал описує змінні, які створюють позитивне ставлення до участі у добровільній діяльності з обміну знаннями. Фактор технології характеризує необхідні інструменти KMS, які полегшують особисту взаємодію між людьми, а також зберігання знань для подальшого пошуку.

Алаві М. та Лейднер Д., запропонували архітектуру KMS, засновану на теорії процесів знань, яка підтримує створення знань, зберігання знань, передачу та застосування знань [1].

Дженнекс М. вказав на наявність різних моделей КМ та різноманітну архітектуру, роблячи огляд відповідної літератури [7].

Зокрема, Боргофф У.М. та Пареші Р. запропонували архітектуру KMS з чотирма компонентами – сховищами та бібліотеками, спільнотами знавців, картографією знань та потоками знань [4].

Бінней Д. визначив архітектуру KMS, що базується на перспективах користувача, і включає транзакційні КМ, аналітичні КМ, КМ управління активами, КМ, інноваційний та створюючий КМ [3].

Vat (2008) запропонував модель KMS, яка має три компоненти, а саме індивідуальний навчальний компонент, який сприяє самонавчанню шляхом створення навчального середовища, організаційного навчального компонента, який сприяє перетворенню індивідуальних знань у такі знання організації, як централізоване сховище знань та управління інтелектуальної власності (ІРМ). Отже, ІРМ є таким стимулом та організаційною культурою, що створює позитивне ставлення до обміну знаннями. Vat також запропонував тришарову архітектуру KMS, яка включає презентаційний шар, рівень процесу та рівень зберігання знань.

Презентаційний шар розроблений за моделлю SECI [9], і технологічний рівень містить необхідний процес КМ, який має доступ до сховища знань та подає відформатований вихід на презентаційному шарі для задоволення потенційних кінцевих користувачів.

Як відмічає більшість авторів [1-8, 10], впровадження KMS є не лише технічним рішенням, але й вимагає сприятливого бізнес-контексту, без якої неможливо створити KMS, яка буде відповідним чином інтегрувати всі бізнес-процеси організації та сприяти розповсюдженню й використанню накопичених знань та генеруванню нових. Автори доводять, що як технічні, так і соціальні фактори однаково важливі для підвищення організаційної спроможності для ефективного використання ресурсів знань.

Отже, особливо важливим представляється створення системи управління знаннями в організаційних структурах, що здійснюють фінансово-інвестиційну діяльність, які значною мірою залежать від доступу до достовірної інформації та знань. Процес прийняття якісних рішень потребує інтеграції та обробки різного типу інформації, яка відображає різноманітні характеристики: контрагентів, забезпечення, ефективності ринку, фінансово-інвестиційні показники, типи товарів та потенційні ризики.

Окрім того, для аналізу даних можна використовувати різні моделі, які можуть давати суперечливі результати. Тому, вибір відповідної моделі, яка застосовується до конкретного контексту, також є ще одним завданням KMS.

Отже, інтеграція KMS у процес забезпечення фінансово-інвестиційної діяльності організації поліпшить її працездатність та організаційну ефективність, а як результат й конкурентоспроможність та здатність до самонавчання. Головними умовами створення ефективною KMS є.

забезпечення централізованого сховища знань, формування організованої системи управління документами, ідентифікація та постійне удосконалення критеріїв їх систематизації, постійне поліпшення системи прав доступу до знань та забезпечення безпеки їх зберігання;

забезпечення прозорості для потенційних користувачів знань, мотивування генерації, обміну знаннями, їх актуалізації;

забезпечення адекватності знань та можливості сприйняття їх персоналом за допомогою проведення тренінгів та інших доцільних видів навчання;

визначення потенційних експертів, які сприятимуть процесам генерації, обміну, верифікації знань;

техніко-технологічне забезпечення, яке ґрунтується на застосуванні новітніх комунікаційних технологій (апаратних та програмних), що підтримує обмін знаннями між всіма підрозділами організації;

створення порталу знань, що підтримує персоналізацію ресурсів знань, приймаючи персоналізований запит від кінцевих користувачів та отримуючи вміст знань, який відповідає запиту користувачів в повному обсязі.

Література:

1. Alavi, M. and Leidner, D.E. (2001). Knowledge management and knowledge management systems: Conceptual foundations and research issues. *MIS Quarterly*, 25(1), 107-136.
2. Ali, H. M. and Ahmad, N. H. (2006). Knowledge management in Malaysian Banks: A New paradigm, *Journal of Knowledge Management Practice*, 7(3), 117-128.
3. [Binney, D.](#) (2001), "The knowledge management spectrum – understanding the KM landscape", *Journal of Knowledge Management*, Vol. 5 No. 1, pp. 33-42.
4. Borghoff, U. M., and Pareschi, R., eds. 1998. *Information Technology for Knowledge Management*. Springer Verlag, Berlin.
5. Gupta, J. N. D., Sharma, S. K. and Hsu, J. (2008). An Overview of Knowledge Management. In *Knowledge Management: Concepts, Methodologies, Tools, and Applications* (Jennex, M. Ed.), p. 1, New York: IGI Global.
6. Hsia, T., Lin, L., Wu, J. and Tsai, H. (2006). A Framework for designing nursing knowledge management systems. *Interdisciplinary Journal of Information, Knowledge and Management*, 1,13-21.
7. Jennex, M. E. (2008). Knowledge management success models. An Overview of Knowledge Management. In *Knowledge Management: Concepts, Methodologies, Tools, and Applications* (Jennex, M. Ed.), p. 284, New York: IGI Global.
8. McDermott, R. and O'Dell, C. (2001). Overcoming Cultural Barriers to Sharing Knowledge. *Journal of Knowledge Management*, 5 (1), 76-85.
9. Nonaka, I. (1994). A dynamic theory of organizational knowledge creation. *Organization Science*, 5(1), 14-37.
10. Sureephong, P. Chakpitak, N. Ouzrout, Y., Neubert, G., & Bouras, A. (2007). Knowledge management system architecture for the industry cluster. *The International Conference on Industrial Engineering and Engineering Management (IEEM 2007)*, Singapore.